

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 94/20
Luxembourg, 16. julij 2020

Sodba v zadevi C-129/19
Presidenza del Consiglio dei Ministri/BV

Države članice morajo odškodnino dodeliti vsem žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, vključno s tistimi, ki prebivajo na njihovem ozemlju

Za odškodnino se ne zahteva, da v celoti pokrije škodo, vendar pa njen znesek ne sme biti zgolj simboličen

Veliki senat Sodišča je v sodbi z dne 16. julija 2020, **Presidenza del Consiglio dei Ministri** (C-129/19), na prvem mestu presodil, da se ureditev nepogodbene odgovornosti države članice za škodo, povzročeno s kršitvijo prava Unije, ker ta država članica ni pravočasno prenesla Direktive 2004/80¹, uporablja za žrtve, ki prebivajo v navedeni državi članici in na ozemlju katere je bilo storjeno nasilno naklepno kaznivo dejanje. Sodišče je na drugem mestu razsodilo, da pavšalne odškodnine, dodeljene žrtvam spolnega nasilja iz naslova nacionalne sheme odškodnin žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, ni mogoče šteti za „pošteno in primerno“ v smislu te določbe, če je določena brez upoštevanja teže posledic storjenega kaznivega dejanja za žrtve in torej ne pomeni ustreznega prispevka k povrnitvi utrpjene premoženjske in nepremoženjske škode.

V tej zadevi je bila BV, italijanska državljanka s prebivališčem v Italiji, oktobra 2005 žrtev spolnega nasilja, storjenega na ozemlju te države članice. Storilcema tega nasilja je bilo naloženo, naj ji iz naslova odškodnine plačata znesek 50.000 EUR, vendar pa do tega plačila ni moglo priti, ker sta pobegnili. BV je februarja 2009 proti Presidenza del Consiglio dei Ministri (predsedstvo sveta ministrov, Italija) vložila tožbo zaradi povrnitve škode, ki naj bi jo utrpela, zato ker Italija ni pravočasno prenesla Direktive 2004/80.² V tem postopku je bilo Presidenza del Consiglio dei Ministri na prvi stopnji naloženo, naj BV plača znesek 90.000 EUR, ki je bil v pritožbenem postopku znižan na 50.000 EUR.

Predložitveno sodišče, pri katerem je Presidenza del Consiglio dei Ministri vložilo kasacijsko pritožbo, je postavilo vprašanje, prvič, glede možnosti uporabe ureditve nepogodbene odgovornosti države članice, zato ker je ta prepozno prenesla Direktivo 2004/80, za žrtve nasilnih naklepnih dejanj, ki niso v čezmejnem položaju. Drugič, to sodišče je izrazilo dvome glede tega, ali je pavšalni znesek 4800 EUR, določen v italijanski ureditvi³ kot odškodnina žrtvam spolnega nasilja, „pošten in primeren“ v smislu člena 12(2) Direktive 2004/80.

Glede prvega vprašanja je Sodišče najprej opozorilo na pogoje za vzpostavitev odgovornosti držav članic za škodo, ki je bila posameznikom povzročena s kršitvami prava Unije, in sicer obstoj kršenega pravila prava Unije, ki posameznikom podeljuje pravice, dovolj resna kršitev tega pravila ter vzročna zveza med to kršitvijo in škodo, ki je nastala posameznikom. V tem primeru je Sodišče ob upoštevanju besedila člena 12(2) Direktive 2004/80, njegovega konteksta ter njenih ciljev med drugim poudarilo, da se zakonodajalec Unije s to določbo ni odločil za to, da vsaka država članica

¹ Direktiva Sveta 2004/80/ES z dne 29. aprila 2004 o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 7, str. 65).

² Člen 12(2) direktive določa: „[v]se države članice zagotovijo, da njihovi nacionalni predpisi zagotavljajo obstoj sheme odškodnin žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, storjenih na njihovem ozemlju, ki žrtvam zagotavlja pošteno in primerno odškodnino.“

³ Navesti je treba, da je po vložitvi predmetne tožbe zaradi nepogodbene odgovornosti proti Italiji, ta država članica vzpostavila shemo odškodnin žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, storjenih na italijanskem ozemlju, ne glede na to, ali te prebivajo v Italiji. Ta shema retroaktivno zajema tudi dejanja, ki spadajo v okvir teh kaznivih dejanj in ki so bila storjena od 1. julija 2005.

vzpostavi posebno odškodninsko shemo, ki je omejena le na žrtve nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, ki so v čezmejnem položaju, temveč za to, da se za te žrtve uporabljajo nacionalne sheme odškodnin žrtvam teh kaznivih dejanj, storjenih na ozemljih posameznih držav članic. Sodišče je na koncu svoje analize presodilo, da **Direktiva 2004/80 vsaki državi članici nalaga obveznost, da vzpostavi shemo odškodnin za vse žrtve nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, storjenih na njenem ozemlju, in ne le za žrtve, ki so v čezmejnem položaju.** Iz prej navedenega je Sodišče izpeljalo sklep, da Direktiva 2004/80 pravice do pridobitve poštene in primerne odškodnine ne podeljuje le žrtvam teh kaznivih dejanj, ki so v takem položaju, temveč tudi žrtvam, ki običajno prebivajo na ozemlju države članice, kjer je bilo kaznivo dejanje storjeno. Zato ima posameznik, če sta izpolnjena druga dva prej navedena pogoja, pravico do odškodnine za škodo, ki mu je bila povzročena s kršitvijo obveznosti iz člena 12(2) Direktive 2004/80 s strani države članice, in to ne glede na to, ali je bil ta posameznik v času, ko je bil žrtev zadevnega kaznivega dejanja, v takem čezmejnem položaju ali ne.

Glede drugega vprašanja je Sodišče ugotovilo, da v členu 12(2) Direktive 2004/80 ni nobene navedbe glede višine nadomestila, ki bi ustrezala „**pošteni in primerni**“ odškodnini, zato ta določba državam članicam v zvezi s tem priznava polje proste presoje. Vendar pa, čeprav **ni nujno, da se s to odškodnino zagotovi popolna povrnitev premoženjske in nepremoženjske škode, ki so jo utrpele žrtve** nasilnih naklepnih kaznivih dejanj, ta **ne sme biti zgolj simbolična ali očitno nezadostna glede na teže posledice** storjenega kaznivega dejanja za te žrtve. Po oceni Sodišča mora namreč odškodnina, dodeljena takim žrtvam iz naslova te določbe, ustrezno kompenzirati njihovo trpljenje. V zvezi s tem je Sodišče še navedlo, da je pavšalna odškodnina takim žrtvam mogoče opredeliti za „pošteno in primerno“, če je lestvica odškodnin dovolj podrobna, da se prepreči, da bi se pavšalna odškodnina, predpisana za določeno vrsto nasilja, glede na okoliščine posameznega primera izkazala za očitno nezadostno.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793